რედაქცია: სოლოლაკზე, ბარონის ქუჩაზე, გ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дроэба".

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა: დიდი ასოებით ასოზე 1 კაპ., ჩვეულებრივის ცისეროთი — 5 კაპ., პატარათი — 4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

განცხადება

ოთხშაბათს, 14 ნოემბერს

ქართული ტრუპპისაგან წარმოდგენილი იქნება თფილისის სახაზინო თეატრში:

I

როგორც ჰქუხს, ისე არა სწვიმს

კომედია სამს მოქმედებად გოლდონისა, გადმოკეთებული იტალიურიდამ

II

ხასიათი გადაკეთე

ვოდევილი ერთ მოქმედებად ქართველოვისა

ანტრაქტში პირველი პიესის შემდეგ გაბუნიას ქალი იმღერებს ქართულ სიმღერებს.

ბილეთები ისყიდება თეატრის კასსაში და აზნაუროვის მაღაზიაში, გოლოვინის პროსპექტზე.

დაიწყობა 7½ საათზე.

(3—2)

ტელეგრამმები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ლონდონი, 9 ნოემბერს. ოფიციალური ცნობა მოვიდა სიმლიდამ, რომ თურქისტანიდამ მოსულა ხუთი პოლკი და ქაბულის მახლობლად დაბანაკებულა; ამბობენ, რომ ამ ჯარს შინ დაითხოვენ და სხვებსაც თურქისტანში გაისტუმრებენო, რადგან ჯამაგირი არ იქნება ამათთვისაო.

ინგლისის მინისტრების უკანასკნელს კრებაზე მარკიზ სალისბერიმ წარადგინა განსახილველად ოსმალეთის ელჩის წინადადებანი. იმედი არის, რომ ინგლისსა და ოსმალეთს შუა ახალი მორიგების პირობა იქნება შეკრული და ამ ნაირად საქმე მშვიდობიანად გათავდებაო.

პეშტი, 9 ნოემბერს. ლიბერალურმა პარტიამ ერთ-ხმად მიიღო პროექტი, რომლის ძალითაც, ათის წლის განმავალობაში, ავსტრო-ვენგრიაში იმდენი ჯარი უნდა იყვეს მშვიდობიანობის დროს, რამდენიც ახლანდელის წესით ომიანობის დროს უნდა ჰყავდეს.

პეტერბურღის ბირჟა, ნოემბერს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემის —	94—25
მეორე — — — —	93—25
მესამესი — — —	93—75
მეოთხესი — — —	93—50
აღმოსავლეთის პირ. —	90—25
აღმოსავლეთის მეორე —	90—25
აღმოსავლეთის, მესამე —	„— „
ოქრო, ½ იმპერიალი —	7—85
გირაოს ფურცელი —	„— „

შინაგანი 5% სესხის ბილეთები

	მან. კაპ.
პირველი სესხის— —	228—50
მეორე სესხის — —	222—25

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი — —	25—12	პენსი
ჰამბურღი — —	214—25	ცენტი
პარიჟი — — —	265— „	სანტიმი
ვენა — — —	129— „	ჰფენიგი
კავკასიის კერასინი — — —		

საქართველო

ტფილისი

*** ჩვენ მივიღეთ ზოგიერთი უფრო დაწვრილებული ამბები ქუთაისის საქალაქო პირველ-დაწყებით შკოლის გახსნაზედ, რომელიც ამ ნოემბრის 7-ს მოხდა:

შუადღეზედ მოლოცვა ყოფილა დანიშნული შკოლის სადგომში, რომელზედაც, ქალაქის თავის უფ. ასათიანის მოწვევით, დასწრებიან უფ. ვიცე-გუბერნატორი ბარონ ბრიუგგენი, ქუთაისის გუბ. სახალხო შკოლების დირექტორი უფ. მარსოვი, წევრნი სასწავლებლის რჩევისა უფ. ი. მესხი, თ. პ. თუმანიშვილი, ი. ჯაიანი და სხვანი. შკოლის კურთხევის შემდეგ ქალაქის თავს დაუპატიჟნია დამსწრენი საუზმეზედ, რომელზედაც წარმოუთქვამთ ბევრი სადღეგრძელო: დ. მ. კავკასიის ნამესტნიკის ქუთაისის ადმინისტრაციისა, ქალაქის გამგეობის, სახალხო შკოლების [illegible] თვითონ, ამ ახლად-დაბა[illegible] შკოლისა იმის მასწავლებლისა უფ. ვა[illegible]. პ[illegible]რიაშვილისა და სხვ.

ახალი შეგირდები ამ პირვე[illegible] მხოლოთ ათი ყოფილა. მაგრამ ამ თავითვე შკოლაში 30 ყმაწვილამდინ შეუძლიანთ მიიღონ; შემდგომში, როცა მომეტებული მსურველები გამოჩნდებიან, და ქალაქს შეძლებაც ექნება, უფრო დიდ სადგომს დაიჭერენ.

ამ თავით შკოლაში მხოლოთ ღარიბ მცხოვრებთა შვილები მიიღებიან უფასოდ, და, თუ ადგილი იქმნა, მერე შეძლებულებსაც მიიღებენ ფასით, წელიწადში 8 მანეთად.

ქალაქმა გადაწყვიტა, მუდამ წელიწადს 1,600 მანეთი შესწიროს ამ შკოლას თავის შემოსავლიდამ; მხოლოთ წელს ამ ფულს კიდევ 500 მანეთი მოუმატეს პირველად მოსაწყობად და გასამართავად.

*** გავლილი კვირის პარასკევს ერთს თფილისელ მდიდარ ვაჭარს უფ. ივანე გრიგორის ძეს მარქაროვს დაუხვდა გზაზე განოვის ქუჩაზე ვიღაც კაცი და მძიმედ დასჭრა ხანჯლით. ოთხ-ხუთ ადგილასა აქვს ჭრილობა, სხვათა შორის ყურთან, მხარზე და ხელებზე; ამას გარდა პალტო, კაბა და ახალუხი რამდენსამე ალაგას აქვს გაჭრილი, ხანჯალს ვერ გაუტანია.

ამბობენ, რომ ეს საქმე ერთს ვიღაც წვრილ. ვაჭარს ჩაუდენია, რომელსაც მარქაროვთან რაღაც ფულის ანგარიშები ჰქონდაო; ვითომც ამ ვაჭარს ასი თუმანი უსესხნია უფ. მარქაროვისაგან, ვადაზედ ვერ გარდაუხდია, მარქაროვსაც უჩივლია და, ასი თუმნის მაგივრად, სამასი თუმნის (ნეუსტოიკით) „ისპოლნიტელნი ლისტით" აწუხებდაო... ამბობენ,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რომ ეს კაცი ამჟამად დაჭერილი არისო.

** ჩვენ გვითხრეს, რომ ქართული საეკკლესიო გალობის წაყვანა და აგრეთვე გალობისათვის ნოტების შედგენის საქმე ყოვლად-უსამღვდელოს ალექსანდრე ეპისკოპოსმა იკისრაო.

** ჩვენ გვაცნობებენ, რომ ტფილისის სიონის ეკკლესიაში ჯერაც იპოვება ანტონ კათალიკოზის შესამოსელი, აგრეთვე სამიტროპოლიტო ძვირფასი ლეჩაქი ოქროს ჯვრით ნაკერი და მიტრა ძვირფასის ქვებით მოწყობილიო. სასურველია, ამათ დაცვასა და რიგიანად შენახვას ყურადღება ჰქონდეს მიქცეული.

„დროების" კორრესპონდენცია

თელავი, 2 ნოემბერს. ხშირათ მე მიზეზი მქონია—ვიყო მუნჯი მჭვრეტელი იმ შესაწუხარ შემთხვევებისა, რომელიც მომხდარა და კიდევაც ხდება კახითის ერთ მომრიგებელ მოსამართლესთან. რადგანაც თვალ წინა მაქვს, რომ თქვენი პირ-და-პირი მოვალეობა და მიზანია აღმოუფხვრათ ის ბოროტ-მოქმედებანი, რომლისაგანაც კვნესიან არათუ მარტო ცალკე პირნი, არამედ მთელი საზოგადოება, გარდავწყვიტე ხმა ამოვიღო და გამოვააშკარაო ის, რაც დღევანდლამდენ იყო დაფარული. იმედი მაქვს, რომ თქვენც, უ. რედაქტორო, როდესაც განიხილავთ საქმის გარემოებას, თქვენი მხრიდაც დავიწყებას არ მისცემთ ამ გარემოებას. დავიწყებ ფაქტებიდამ:

1) **1875** წ. ერთი სოფლელი გლეხი კაცი აძლევს საჩივარს ერთ თათარზედ ზემო ხსენებულ მომრიგებელ მოსამართლეს, რომლისგანაც ვითომც იმ თათარს მოუპარავს ხარი. საქმის გარჩევის დროს, თუმცა მოწმეებმა უჩვენეს თათრის სასარგებლოთ და დაამტკიცეს იმისი სიმართლე, მაგრამ მოსამართლემ მაინც კიდევ გაამტყუნა ის და გადუწყვიტა ექვსი თვე ციხეში ჩაბძანება. თათარმა ამ გადაწყვეტილებაზედ უთანხმოება გამოაცხადა და მიართვა მოსამართლეს აპელაციური საჩივარი ოლქის სასამართლოში წასარდგენელათ. ამის შემდეგ ერთი წელიწადი როცა გავიდა, მოსამართლის განკარგულებით პოლიციამ დაიჭირა ის თათარი და წარუდგინა იმავე მოსამართლეს; ამან უბძანა იმას ციხეში ჩაჯდომა.

—ბატონო, რას შვრებით? მე ხომ შენ არზა მოგართვი შენ გარდაწყვეტილების უთანხმოებაზედ და უმაღლეს მთავრობისაგან მაგ საგანზედ ჯერ არა რაიმე განკარგულება არ მომხდარა?

მოსამართლემ აპელაციური საჩივრის მიღებაზედ უარ-ჰყო და უთხრა თათარს: „მე შენგან არაფერი არ მიმიღიაო". როდესაც თათარმა დაუმტკიცა საჩივრის მიცემა და იმის უწესო მოქმედებაზედ დაემუქრა საჩივრით, მაშინ მოსამართლემ მეორეთ გაანთავისუფლა ის.

გავიდა კიდევ რამდენიმე ხანი და სუდიამ მისწერა პოლიციას რომ ის თათარი დაატუსაღონ. პოლიციამ მამასახლისის ძალით დაიჭირა და ჩასვა ციხეში, სადაც საწყალი დავიწყებული ქვეყნისაგან იჯდა ექვსი თვე.

2) **1876** წელს ერთმა პრიკაზჩიკმა უჩივლა თავის ხაზაინს (ალას); წარმოადგინა მ. მოსამართლესთან თამასუქი და თხოულობდა დაკმაყოფილებას. მოსამართლემ თავისი უზომო აზრით ის თამასუქი ჰპოვა შეუწყნარებელი, ამისგამო პრიკასჩიკის მოთხოვნილებაზე უარი ჰყო. პრიკასჩიკმა მოსამართლეს დრო შეურჩია და ინკოგნიტოდ ღამე ვიზიტი გაუკეთა. მეორე დღეს ვიზიტის შემდეგ პრიკასჩიკი მიადგა თავის ალას „აღსასრულებელი ფურცლით" ხელში და ემუქრებოდა დუქნის აწერას, თუ არ გაუსწორდებოდა. ვაჭარი ძალ-დატანებულ იყო გასწორებოდა ღამის მოვიზიტეს. ამ ვაჭარმა თავის მხრით მისცა უფ. მოსამართლეს აპელაციური საჩივარი,

ფელეტონი

ისტორიული მასალები.

(გაგრძელება)

ამავე წელს სელიმ-ალა შიფიანი ჯარით ყარსს წავიდა საომრად. პირველად ხმა დავარდა, როგორც თუ ყარსის ფაშას დაემარცხებინოს შიფიანი, მაგრამ მერმე ცხადათ აღმოჩნდა შიფიანის დიდი გამარჯვება და ყარსის ფაშის დამარცხება. ხელ-ახლავ აეშალნენ ფაშას, მაგრამ ვერა გაარიგესრა. **1805 წ. 17** თებ. ფაშამ სელიმ-ალა შიფიანი მოაკვლევინა, მაგრამ მერმე კი ინანა, რადგან სცნო, ვითომც ქართველებთან აქვს საქმე დაჭერილიო, ის კი არა იმისი აზრი იყო, რომ რადგან ქვეყნის მართვა ორთავ ქართველის მოდგმას ჩაუვარდა ხელში, ერთ ერთს თუ არ მოვაცილეთ, არ იქმნებაო. ზულო-ალა და დადა-ალა შიფიანი იმერეთს გაიქცნენ: ზულო-ალა დაიჭირეს, უკან მოიყვანეს. ბოლოს შეიტყო ფაშამ ამათი სიმართლე და პატივის ცემით გაანთავისუფლა.

ამ დროს ერთს ქუდა-მეზინს ვიცლა მედუქნის თავის მეზობლის ცოლთან მაჰმადიათან ხშირი მისვლა-მოსვლა ჰქონია. ამ მედუქნის **14** წლის ვაჟს შეუნიშნია ურიგობა რამდენიმეჯერ და მამისთვის შეუტყობინებია: უჩივლე, დააჭერინე ციხეში. მამას უთქვია: „შვილო, ღმერთი ჰრისხამს მაგას მაგისთანა ავი საქმისთვის დღე, ღვთისაგან იპოვნოს და არა ჩვენგანაო." დაუხედია ყმაწვილს, რომ მამაჩემმა ყურადღება არ მიაქცია ჩვენს გაუპატიურებას და ერთ დღეს, როცა ავა მინნარაზედ ეს ქუდა-მეზინი ეზანის მისაცემლად, დაუჭერს ყმაწვილი თოფს ქვეითგან, ჰკრავს ტყვიას გულში და მინნარითგან კი გარდმოლეწამს!. მისცვივდებიან აქეთ-იქითგან სიმრავლე, იმათში ამ ყმაწვილის მამაც მოვა გულ-გახეთქილი, ნახავს, რომ გაანჩხლებულ თავის შვილს თოფი უჭირავს ხელში და სწმენდს; სამდურავს ეტყვის იმ სიმრავლეში: „შვილო, რად ჰქენ მაგნაირი ავაზაკობა? მე არ გითხარი, ღმერთი გამოვა ავკაცის ჰახითგანაო?" გაანჩხლებული ყმაწვილი პასუხს უგებს: „მამაჩემო, ღმერთი ძლიერ მომთმენია, მე რომ მეცადა მისთვის, ბევრჯერ გააუპატიურებდა დედაჩემსაო... ქარგი ეს არის, საქმე ღმერთამდის აღარ გაუშვი, მევე ჩემის ხელით მოვსპე ჩვენი გაუპატიურებაო..."

1806 წ. აჭარაში რაღაც არევ-დარევა მოხდა; ამის გამო სელიმ-ფაშა აჭარას წავიდა; სამი თვის შემდეგ მოვიდა და აჭარელი თულუმბა ოლქა-ბაში თან მოიყვანა და დაახრჩობინა.

1807 წ. რუსი და ოსმალო აიშალნენ; გალაშკრების ფარმანი წაიკითხეს და საომრად დაემზადნენ, ქრისტიანებს იარაღი შეაძრეს და ქეჰა დავლაზედ წავიდა ქართლისაკენ, მაგრამ მალე ხელცარიელი უკუშემოიქცნენ. დარიგება-განწყობაში ჯარისა და საქმეებისა, ცალკე უძილობით და ცალკე მოუსვენრობით, გაცივდა და შეუძლოდ გახდა სელიმ. **14** თებ. ხეჩინაშვილმა რუსის მოციქული მოიყვანა ქართლიდგან და მრთელ იმერლებს ნება მისცეს წასვლისა. ალჯა-ყალაზე და ბუაჯ-ყალაზე შემოდგომა თქვეს, **21** ყარსის სოფლების აღება რუს-ქართველთაგან ომითა; ჯიხურების კეთებას შეუდგნენ; **28** აპრილს ფაშა ჯარით ახალქალაქს წავიდა. ბუბაშმან და იენიჩარ-აღამ რომ გაიმინდრეს ფაშის უკუფნელობაში, მრთე-

მაგრამ ამბობენ, ეგ საჩივარი უეცარის სიკვდილით გარდაიცვალაო. ღმერთმა სასუფეველი დაუმკვიდროს!

3) ამ მოკლე ხანში ბ—ვი ქურდობაზედ დაიჭირეს და მოსამართლემ წინათვევე დაატუსაღა; მაგრამ ორი დღის შემდეგ გაამართლა. მე ვგონებ მოსამართლე აგრე უნდა მოქცეულიყო, თუმცა დამტკიცებული ქურდობა ორი დღის დატუსაღებით არ დაისჯება.

ამ სასამართლოში ხშირად მოხდება ხოლმე, რომ დღეს დაძახებული იყო და ხვალე უწყება მიიღო; ანუ შეიძლება ხვალ შენს საქმეს არჩევდნენ და უწყება დღევანდელი რიცხვით მიიღო. დღეს თუ გამოცხადდი უწყების ძალით, ვეტყვიან:—შენი საქმე ხვალ გაირჩევაო; თუ ხმას ამოიღებ, გეტყვიან: მწერალი შემცდარაო! აგრე, ბევრჯელ მწერლის შეცდომილებით, შენი საქმე გამოირიცხება მოქმედებიდგან. თუ საქმის გახლება გინდა, უნდა ჯარიმა წარადგინო. ერთი სიტყვით, მეცნიერი უნდა იყო, რომ გაიგო როდისა ხარ დაბარებული. დღევანდელ რიცხვით ხვალ წადი, ხვალინდელ რიცხვით დღეს მიდი!

თუ აპელაცია შეიტანე, უნდა იცოდე, რომ იმით უხარიან მოსამართლის ბუხარს შენ მოელი მოუთმენლად უძალლეს მთავრობის განკარგულებას, ის კი არ იცი, რომ შენი არზა სხვაფრივ უფრო საჭიროა მოსამართლესთვის.

ამ ზემოხსენებული მოსამართლეს სხვათა შორის აქვს ერთიც ცუდი ზნე და ავათმყოფობა:—საღამოდგან დაწყობილი დილის ათ საათამდე თამაშობს შტოსს და შორიდგან მოსული საწყალი გლეხ-კაცები მშიარ-მწყურვალი ყრიან სასამართლოს წინ და ელიან „მლიას",—ღმერთმა იცის თუ როდის გამოიფხიზლებს? რადგან ამნაირ ქეიფშია გართობილი ეს მოსამართლე, ამის გამო ხშირათ გადაიდება ხოლმე შემდეგისთვის ამ საწყალი ორმოც ვერსიდამ მოსული გლეხ-კაცების საქმე. ეს შესაწუხარი ისტორია განმეორდება ხოლმე მუდამ დღე...

ელდა.

წერილი რედაქტორთან

—

უფ. რედაქტორო!

რადგან თქვენს წარმომადგენელს არ გაუგონია ის შესანიშნავი სიტყვები სამღვდელოების ყრილობაზე წარმოთქმული მ.მ. მანსვეტოვისა და კონჩუევისაგან, რომელზედაც გაკვრით იყო ნათქვამი ამას წინეთ „დროებაში", მე მსურს ვაცნობო თქვენს მკითხველებს ის სიტყვა და გთხოვთ ადგილი მისცეთ გაზეთში:

7 ოქტომბერს საღამოს დროს ისინი შემოვიდნენ სხდომის დარბაზში და თავსმჯდომარეს სთხოვეს სიტყვის თქმის ნება შესახებ მათი წევრათ ალრჩევისა. ნების მიღების შემდეგ აი რა სთქვა მამა მანსვეტოვმა მიახლოვებით:

„მამანო დეპუტატნო! მორჩილად გმადლობთ იმ რწმუნებისათვის, რომელიც თქვენ ჩვენ დაგვიმტკიცეთ თქვენის ალრჩევით სემინარიის სამმართველოში. ძლიერ გმადლობთ, რომ ჩვენი დაწყლულებული გული ამით გაამთელეთ და დაუმტკიცეთ ჩვენ მტრებს, რომ ჩვენ მართალნი ვართ და არა მტყუანნი. მაგრამ ძლიერ ვსწუხვართ, რომ ორთავემ უარი უნდა ვსთქვათ ამ თანამდებობის მიღებაზე.

„ამ უარს ჩვენის მხრით დიდი საფუძველი აქვს და ეხლავე მოგახსენებთ: ჩვენ გახლდით ამას წინეთ დანიშნულნი სემინარიის გამგეობის წევრებათ. ჩვენ ვერ მოვახერხეთ გულ-გრილათ გვეყურებია სხვა-და-სხვა უწესოებისათვის სემინარიაში და პირ-თმქმელად ვიქცეოდით. გვეგონა ამით მადლობას დავიმსახურებდით. მაგრამ დიდი უსიამოვნება ვნახეთ. მოვიდა რევიზორი უფ. კერსკი, დაგვიპარა და საიდუმლოთ გამოგვკითხა ყოველიფერი; ჩვენც ყოველიფერი მართალი უთხარით, რა უწესოებასაც ვხედავდით. ამისთვის დაგვიწყეს ჩვენ დევნა:

ლი ეკკლესიები დასჩხრიკეს და ათ-ათი ყურუში აიღეს. ფაშას ახალქალაქს რუსზედ გამარჯვებია და სასიხარულოდ 20 ზარბაზინი გააგდეს; ასრევე გამარჯვება თქვეს განჯის თათრებისა რუსებზედ. რუსი ქუთაისისკენ წასულა. მართლა სამი ზარბაზანი და სამიც ჯაბაყუთი მოიტანეს ახალქალაქითგან ახალციხეს. ფაშამ 30 ზარბაზანი და ჩადრები გააგზავნა ახალქალაქსა ჯარისთვის. ხერთვისის ხიდი ჩატყდა და ერთი დიდი ზარბაზანი ჩაუვარდათ, ველარ იპოვეს.

შემდეგ ფაშა კიდევ ახალქალაქს წავიდა. რუსის ხომალდები მოსულა ქემხელსა. უსუფ-ფაშის ჯარი დაუმარცხებიათ რუსებს ყარსსა. 21 თებერვალს ბათუმისაკენ რუსის ხომალდები მოსულან. ამ დროს იყო თუ ცოტა შემდგომ ჩახალოღლები აჭარაში აუსნიენ და ფაშის კოშკს ცეცხლი მისცეს და დასწვეს. მაშინ უთქვიათ ეს ლექსი:

ა! გიდი შენ ჩახალ-ოღლი, ერთ ხანად გიქროდა ქარი,
ოლქათბა შემოიღე, რომ ვერ ჰქენე კარგი ქარი,
ფაშას ყულა დაუქციე, მოუკიდე ცეცხლის ალი!
ეს სელიმ-ფაშამ შეიტყო, მჯავრისგან შეიქმნა მთვრალი,
ჩახალ-ოღლი დაიბარა, გავაკეთოთ ბარიშალი,
ადგა და მთას გადმოვიდა, ადიგვენს ჭამა სამხარი.
ქალაქში ისე შევიდა, როგორც ხვანთქრის სარასკარი,
ჩახალ-ოღლმა ფაშა ნახა, მას გავარდა ორივ თვალი!
ანგარიში სულ ვერ მისცა, ვერც ტყუილი, და ვერც მართალი,
ფაშის კონახში ვერ დადგა, მალეს ამოვიდა მფროხალი.
ორ ღობეზში მტერი დახვდა, ველარ მოიხმარა ხმალი;
ფიშტოები დაუწყვილეს, აად[illegible]ს ცეცხ[illegible] ალი,
სამი

რაღტარი!..

ლეკებმა კიდევ მონახეს ახალციხე, შეერთდნენ ეშიჩრები და წავიდნენ დაგლაზედ მართლის. გზაზედ ქართველები დახდომოდნენ, ეკანკლავათ ცოტა და უკანვე მობრუნდნენ ცარიელნი. ამ დროს ყარსისკენ ერთი რაღაცა ციხის დაჭერა თქვეს რუს-ქართველთაგან. სელიმ-ფაშა ყარსიდგან მოვიდა, ფარმანი წაიკითხეს და შათლილი ჰქმნეს (სიხარული).

1808 წელს ფაშა ჯარით ართვინზედ წავიდა; იქ კარგი ჩხუბი მოსვლიათ, სელიმის დამარცხება ითქვა. შემდეგ არტაანს მივიდა, იქიდამ ფოცხოვს გარდმოვიდა, ხანუმები წავიდნენ და ოჯახლის ჯარიც მისაგებებლად წავიდა. 4 აპრილს ფაშა ისევ ახალციხეს მოვიდა.

ამ დროსვე ახალციხეში ყიზილბაშის ელჩი მოვიდა ალექსანდრე ერეკლეს ძე ბატონიშვილისაგან. რუსის მოსვლის შიშიანობა ჩამოვარდა ახალქალაქისაკენ. ქეშა ღამე ჯარით წავიდა. 7 გიორგობისთვეს ერევნის ალება სთქვეს რუს-ქართველთაგან.

ახალციხე, 29 ღვინობისთვეს.

მინდ. მესხი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ერთ დროს განსვენებული არხიეპისკოპოსი ევსევი დაესწრო შაგირდების გამოცდაზე ერთმა შაგირდმა კარგად მიუგო, მაგრამ „ედინიცა“ დაუსვა, იმისთვის რომ მისი ძმის პრიხოდის ეკკლესია უწმიდურათ ენახა. ჩვენ, რასაკვირველია, მისი ძმის შეცდომა სახეში არ მივიღეთ და „ხუთი“ დაუსვით. როცა იანგარიშეს ბალები, გადასაყვანი ბალი გამოუჭიდა შაგირდს. ამაზე უ. ქუეშინსკიმ ერთი უშველებელი დაგვაწია; მოინდომა ჩვენი გამოგდება. ჩვენ ეს ჩვენი გარემოება მოვახსენეთ ეგზარხს. ის ძლიერ გულ-კეთილი კაცი იყო და მადლობაც გვითხრა მისთვის, რომ შაგირდი არ დაიჩაგრაო; მაგრამ ქუეშინსკი მაინც გადაგვეკიდა.

„ბოლოს კაცი გამოგვიგზავნა ქუეშინსკიმ და შემოგვითვალა, არც ერთი აღარ შემოხვიდეთ სემინარიის სამმართველოშიო, თქვენ დათხოვნილნი ხართო. რაზედ, რისთვის?—სრულებით არ გვითხრეს. მიზეზის შეტყობა რომ ვკითხეთ მას.

„ამისთანა უბედურების გამოცდის შემდეგ რა ექნა, თანამდებობაც მიშლის და სწორეთ არ შემიძლია წევრათ ვიქნე სემინარიის სამმართველოში, ვიდრემდის იქ იქნება უფ..... ბოხოვთ ყველას მორჩილად გაგვათავისუფლოთ ამ მოვალეობისაგან. ძლიერ ვსწუხვარ, რომ უარს გეუბნებით თქვენ თხოვნაზე, მაგრამ რა ექნა, არ შემიძლია. შეიძლება საქალებო შკოლაში დაერჩეთ წევრათ და სემინარიაში კი არა..“

მეტის მეტად საწყენად დარჩა ეს უარის თქმა სამღვდელოებას, მაგრამ რას იზამდნენ. ყოველი პატიოსანი პირი ერიდება წევრად დანიშვნას სემინარიის სამართველოში ერთი კაცის შიშით...

ექსარხოსმა ბრძანა შეკრებილებაში: „თუ ვისმე რამე სათქმელი და საჩივარი გაქვსთ, უთხარით თქვენს აღრჩეულ წევრებსო. თუ რამე ცუდი ხდება სემინარიაში, ამას თქვენი აღრჩეული წევრები უნდა ამბობდნენო და არა თქვენაო.“

თუ რამეს თქმა გაბედა სამღვდელოების წევრებმა, ციმბირში გადასახლებას ექადებიან და ვინ გაბედავს ამაების თქმას! რაზედ გვიგდებენ ჩვენ წევრებს გარეთ? რათ არ გვეუბნებიან—რა დაეშავეს მათ? სამმართველოებში ის წევრები მოსწონთ, რომელნიც სრულებით არაფერზე ხმას არ იღებენ და მუნჯებათ გადაქცეულან *)! დეკანოზი პავლიევი სამღვდელოებას სემინარიის გაჭირვებას კი არ ეუბნებოდა, პირ-იქით უფ. ქუეშინსკის მაგიერათ ეჩხუბებოდა...

ერთი დეპუტატთაგანი.

განცხადებანი

პარასკევს, 16 ნოემბერს,
თუილისის ქალაქის რჩევის ზალაში
ვ. ბ. პავლოვი
„პირუტყეთა დამცველის თფილისის საზოგადოების“ სასარგებლოდ წაიკითხავს

პუბლიკურ ლექციას
„კაცის ზნეობით დამოკიდებულებაზედ პირუტყვთან“

პროგრამმა ლექციისა: პირველად გაჩენილი პირუტყვები.—პირუტყვის ბედი ადამიანისაგან შეცოდების შემდეგ.—ჩვენი ზნეობითი მოვალეობა პირუტყვების შესახებ.—მომავალი ბედი პირუტყვებისა.

ბილეთის ფასი—ერთი აბაზია

ბილეთების ყიდვა შეიძლება ჯანჯულაზოვის მაღაზიაში და ქელბერის კანდიტერსკში.

ლექცია დაიწყობა 7½ საათზე.

დედანი

(პროპისი) სურათებით

შედ. ან. ჯუღელისაგან

გამოვიდა და ისყიდება შემდეგ ადგილებში:

თბილისს: ჩარკვიანის, ვართანოვის და ბრიქურეროვის წიგნის მაღაზიებში,

ქუთაისს: სასულიერო სასწავლებელში და ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში,

სამეგრელოში: სასულიერო სასწავლებელში დ. სუჯუნას თოფურიძის ლუქანში და აბაშაში უფ. ანტ. ქეკელიასთან შკოლაში,

ოზურგეთს: სასულიერო სასწავლებელში,

ხონში: უფ. ჭალაგანიძესთან,

ბორს: სასულიერო სასწავლებელში,

თელავს: სასულიერო სასწავლებელში და ხერსელოვის წიგნის მაღაზიაში,

სიღნაღს: უფ. კ. ბაღაშვილთან.

ფასი ერთის ეგზემპლიარისა აბაზი.

*) იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ დღეის შემდეგ, როდესაც უფ. ქუეშინსკი აღარ არის სემინარიაში, ამგვარი მდგომარეობა სემინარიისა და იმის ბამგეთბის მოისპობა.

რედ.

რკ. გზა.	დილ.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი . .	9	21	5	18	მ	კაპ.	მ.	კაპ.
მცხეთა . . .	10	11	6	27	-	85	-	44
ბორჩ. . . .	11	58	9	43	3	„	1	53
ხაშური . . .	1	29	11	57	4	73	2	42
სურამი . . .	1	44			4	90	2	61
ყვირილა . .	5	49			7	21	3	69
რიონი . . .	6	57			8	44	4	31
სამტრედია .	7	51			9	66	4	93
ახალ-სენაკი	8	43			10	71	5	47
ფოთი . . .	9	50			12	24	6	26
ფოთი . . .	9	3						
ახალ-სენაკი.	10	14			1	53	-	78
სამტრედია .	11	5			2	61	1	33
რიონი . .	12	13			3	84	1	97
ყვირილა . .	1	18	ღამე.		5	3	2	56
სურამი . . .	5	12	1	10	7	34	3	74
ხაშური . . .	5	39	1	37	7	51	3	84
ბორი	7	5	4	8	9	24	4	73
მცხეთა . .	8	50	6	59	11	39	5	82
თფილისი. .	9	31	7	56	13	24	6	26

ტელეგრაფი

ოცი სიტყვა თფილისიდამ:

	მან	კაპ.
ქაღაქისის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში	—	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს,	2	—
პეტერბურგს, ვარშავს	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში . .	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში .	3	50
ინგლისში.	3	75

ფოჩტა

ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, მუთაისს, რუსეთს—ყოველ ღლე კვირას გარდა. ზუდ. ორშ. და ხუთშ. ოზურ.—პარასკ. დ. ორშ. ქუთეთს—სამშ. და შაბ. ბ) მუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში		
და სამზღვარ გარეთ:		კაპ
ლია წიგნის	3	
დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	7	

მაზანდა

	მან	კაპ
თფილისი 11 ნოემბ.		
ფქვ. თეთ. ბანჯისა ფუთ.	2	55
ფქვ. წითელი . .	2	20
ქვრი ფუთი . . .	1	40
ბამბა ერევნისა, ფუთი.	8	65
—ამერიკისა, ფუთი .	9	30
ბაპენტილი ბამბა ფუთი.	11	70
მატყლი თუშური ფუთი.	8	20
—თარაქამისა ფუთი .	3	70
აბრეშუმი ნუხური ტ.	2	10
ქონი ფუთი . . .	5	80
ქონის სანთელი ფუთი.	7	60
სტეარინის სანთელი ფ.	11	65
ხორცი ძროხისა ლიტრა	—	—
—ცხვრისა, ლიტრა . .	—	—
სპირტი ვედრო . . .	4	50
შაქარი ბროწ. ფუთ .	7	25
—ფხვნილი ფუთი .	5	70
ულა რგვალი ბრვ. .	—	65
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი.	14	—
თამბაქო ხაშეალთ ფ.	6	70

თფილისის სამეურნალო.

ერევნ. მეიდ., წინამძღვაროვ. სახლი. ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ ღლე დილის 8 საათიდამ 10-დინ.

ორშაბათს: ლისიცევი და ბარალევიჩი—შინაგ. ავათმყოფობის.

სამშაბათს: ბერმიშევი შინაგ. ავათმყოფ.; რეიხი—თვალის, ჭურავლევი—ვენერიულის და კანისა; ბაბოვი—გულისა და შინაგ.

ოთხშაბათს: ლისიცევი—შინაგ., ასტავაცატუროვი—ქალისა და ბავშვების ავათმყ.

ხუთშაბათს: ბერმიშევი—შინაგ. ავათმყ. და ჭურავლევი—კანის და ვენერიულის.

პარასკევს იქნებიან: ლისიცევი, შინაგ.; ასტავაცატუროვი—ვენერ. და კანის; ბაბაევი—გულისა და შინაგ. ავათმყოფ.

შაბათს: ბერმიშევი, შინაგ.; ჭურავლევი.—ვენერ. და კანის, რეიხი—თვალის.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 10 Ноября 1879 г. Типографія Меликова. ბეჭდავს. ს. მელიქიშვილი. რედ. ს. ეფსეი.